

ખેતીની નફાકારકતા જમીનની ગુણવત્તા તથા રોગપ્રતિકારક શક્તિ પર આધારિત છે. જીવાણુ (બેક્ટેરીયા) આધારિત જમીન સારવાર બે પાક વચ્ચેના સમયગાળામાં કરવામાં આવે છે. જેના માટે એક મહિનાથી ઓછા સમયની જરૂર પડે છે. આ પદ્ધતિથી જમીન પોષણક્ષમ બનતા તેની ફળદ્રુપતા વધે છે. આ પદ્ધતિથી પાકની પ્રતિકારકશક્તિ વધારી ખેતીની ઉપજને વધારીને ખેતીને નફાકારક બનાવી શકાય છે.

સારવાર (ટ્રીટમેન્ટ) :

એક ડ્રમમાં ૨૦૦ લીટર પાણીમાં ૮ કિલો ગોળ ઓગાળવો. તેમાં ૫૦ એમ.એલ. આઈ-સર્જ તથા ૨૫૦ એમ.એલ. ઈનોકેર મિક્સ કરવું. ત્યારબાદ તેમાં ૧ કિલો ખેતરની માટી (જે ખેતરની સારવાર કરવાની હોય તે ખેતરની માટી) ઉમેરીને હલાવી લો. આ મિશ્રણમાં ચોથા દિવસે ૧ કિલો છાણ ઉમેરવું અને હલાવવું. આ મિશ્રણને છાંયડામાં રાખી રોજ ૨ વાર હલાવવું. ૮ દિવસે ઉપરના ભાગે સફેદ છારી બાઝે ત્યાર પછી આ મિશ્રણને પિયત અથવા સ્પ્રેથી ખેતરની જમીનમાં આપવું.

- ત્યારબાદ ખૂબ અગત્યની બાબત એ છે કે આ મિશ્રણ જમીનમાં આપ્યા બાદ તુરંત જ તમામ જમીન પર છલોછલ પિયત (બેકું પાણી) આપી દેવું આવશ્યક છે.

સેકન્ડરી કલ્ચર (SC) થી ખેતીની જમીનને થતા ફાયદા :

- જમીનની ફળદ્રુપતા માટે જરૂરી સૂક્ષ્મ જીવાણુઓ (બેક્ટેરીયા) ના પ્રમાણમાં પ્રતિ મિલિગ્રામ એક લાખ કરોડની સંખ્યામાં વધારો થાય છે.
- વાતાવરણમાં આવતા પરિવર્તન સામે પાકની ટકી શકવાની ક્ષમતા અને જમીન તથા પાકની રોગપ્રતિકારક શક્તિમાં વધારો કરે છે.
- ઘરૂ અવસ્થા તથા ફેરરોપણી બાદ સંતુલિત વિકાસ માટે સહાયરૂપ થાય છે.
- નિંદામણ પર નિયંત્રણ મેળવે છે જેથી નિંદામણનાશક વાપરવું પડતું નથી.
- જમીનમાં રહેલા નાઈટ્રોજનને નિયંત્રીત કરે છે અને કાર્બનનું પ્રમાણ વધારે છે.
- જમીનની પી.એચ. (pH) સંતુલિત કરે છે.
- પરંપરાગત પદ્ધતિથી છાણીયું ખાતર ભરવામાં પ્રતિ એકર ૧૦-૧૨ ટ્રોલી ખાતર વપરાય છે જેનો ખર્ચ ૧૦,૦૦૦ થી ૧૨,૦૦૦ રૂ. થાય છે. તેની જગ્યાએ સેકન્ડરી કલ્ચર (SC) નો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો પ્રતિ એકરે લગભગ ૧,૦૦૦ રૂ.નો જ ખર્ચ આવે છે અને જમીનની ફળદ્રુપતામાં આશ્ચર્યજનક વધારો કરી શકાય છે અને પાકની ઉપજમાં ગુણવત્તા તથા જથ્થામાં વધારો કરી શકાય છે.

ખેડૂતો તથા ખેડૂત મંડળોએ વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી સજીવ (ઓર્ગેનીક) ખેતીની તાલીમ/માર્ગદર્શન મેળવવા માટે સંપર્ક કરવો : આઈસ્ટેડ પ્રોજેક્ટ (ભારત સરકાર) ૯૮૨૫૨૫૨૫૨૩

આઈસ્ટેડ પ્રોજેક્ટ (ભારત સરકાર)

રુરલ ડેવલોપમેન્ટ ફાઉન્ડેશન (RDF) અને ઈનોવેટીવ ઈકો કેર (IEC)ના સંયુક્ત ઉપક્રમે

આર.ડી.એફ. એક સ્વૈચ્છિક સંસ્થા છે. ગુજરાત તથા અન્ય રાજ્યોમાં વિવિધ વિકાસલક્ષી કાર્યક્રમોનું આયોજન કરે છે. યુવાનો, મહિલાઓ, ખેડૂતોના તથા સમાજના વિવિધ નબળા વર્ગના લોકો માટે રાજ્ય/કેન્દ્ર સરકારની વિવિધ યોજનાઓનું અમલીકરણ આર.ડી.એફ. દ્વારા કરવામાં આવે છે. સ્કીલ ડેવલોપમેન્ટ/ઉદ્યોગ સાહસિકતા વિકાસ કાર્યક્રમ દ્વારા લગભગ ૨૯૦૦૦ યુવાનો/યુવતીઓને તાલીમ આપ્યા બાદ સ્વનિર્ભર બનાવીને સમાજ માટે રોજગારીનું સર્જન કરવાની કામગીરી કરી રહેલ છે. સંસ્થાની સમગ્ર ટીમ દ્વારા થતી સમાજ ઉપયોગી કામગીરીને ધ્યાનમાં લઈને ૨૦ ઓગષ્ટ, ૧૯૯૪ સદભાવના દિવસ નિમિત્તે ભારત સરકાર દ્વારા બેસ્ટ યુથ કલબ સંસ્થા તરીકે રાષ્ટ્રીય સ્તરે પ્રથમ સ્થાને એવોર્ડ તત્કાલીન વડાપ્રધાન સ્વ. નરસિંહરાવ તથા માનવ સંસાધન મંત્રી સ્વ. અર્જુનસિંહના હસ્તે મેળવેલ છે.

હાલમાં મધ્ય ગુજરાતમાં કેન્દ્ર સરકારના આઈસ્ટેડ પ્રોજેક્ટ હેઠળ ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં ખેતી, પશુપાલન ક્ષેત્રે વૈજ્ઞાનિક ઢબે વધુ નફાકારક ખેતી અને વગર મૂડી રોકાણથી સ્વરોજગારી શરૂ કરવા અંગે તાલીમ આપવામાં આવે છે. આ તાલીમી કાર્યક્રમમાં ખેડૂત મિત્રો, ખેડૂત મંડળો, સરપંચો, જિલ્લા-તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખ સહિત સભ્યો પોતાના વિસ્તારમાં અન્યોને પ્રોત્સાહિત કરવા ઈચ્છતા હોય તો તેઓ આઈસ્ટેડ હેલ્પલાઈન નંબર ૯૮૨૫૨૫૨૫૨૩ પર સંપર્ક કરી શકે છે.

આઈસ્ટેડ પ્રોજેક્ટ (ભારત સરકાર) માં કોણ જોડાઈ શકે ?

- ખેડૂત
- ખેડૂત મંડળો
- ઓર્ગેનીક (સજીવ) ખેતી શરૂ કરવા માંગતા યુવાનો, ખેડૂત મંડળો, ઉદ્યોગ સાહસિક
- ખેત પેદાશો આધારિત ઉદ્યોગ, ધંધા, વ્યવસાય સાથે જોડાયેલ વ્યક્તિઓ, કંપનીઓ, ખેડૂતોનાં જૂથો
- પરંપરાગત પાકને બદલે કોઈ નવા પાક લેવા માંગતા ખેડૂતો, ઉદ્યોગ સાહસિકો
- એ.પી.એમ.સી., ફાર્મર્સ પ્રોડ્યુસર્સ ઓર્ગેનાઈઝેશન (FPO), દૂધ મંડળીઓ, સરપંચો, તાલુકા/જિલ્લા પંચાયતના સભ્યશ્રીઓ

આઈસ્ટેડ પ્રોજેક્ટ (ભારત સરકાર) દ્વારા પ્રાયોજિત કાર્યક્રમમાં જોડાવાથી શું લાભ મળે ?

- ૧૦૦% સજીવ ખેતી તે પણ વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી
- આંતરરાષ્ટ્રીય માન્યતા પ્રાપ્ત આઈ.ઈ.સી. (IEC) ટેકનોલોજી
- ખેતી પર થતા ખર્ચનું ભારણ વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી ૩૦% થી ૫૦% ઘટાડીને ખેત ઉત્પાદન ૫૦% થી ૧૦૦% કેવી રીતે વધારી શકાય તેની પદ્ધતિસર તાલીમ
- રાસાયણિક ખાતરો/દવાઓ (પેસ્ટીસાઈડ્સ) વાપર્યા વગર પાકમાં થતી બિમારી/જીવાતો પર નિયંત્રણ
- ખેડૂતોનાં જૂથ બનાવી FPO (ફાર્મર્સ પ્રોડ્યુસર્સ ઓર્ગેનાઈઝેશન) ની નોંધણી અંગે માર્ગદર્શન/સહાય
- વિવિધ ખેતપેદાશોનું ગ્રેડીંગ, પેકેજીંગ તથા બ્રાન્ડીંગ કરવા અંગે માર્ગદર્શન/સહાય
- સજીવ (ઓર્ગેનીક) ખેતી સાથે જોડાયેલા ખેડૂતો/ઉદ્યોગ સાહસિકોને તેમના ઉત્પાદનોના માર્કેટીંગ તથા પ્રમોશન માટે
- સજીવ ખેતી આધારિત આયોજન કરવામાં આવનાર મેળા, પ્રદર્શનસહ વેચાણમાં વિના મૂલ્યે ભાગ લેવાનો લાભ મેળવવા માટે
- આંતરરાષ્ટ્રીય માન્યતા પ્રાપ્ત આઈ.ઈ.સી. (IEC) ટેકનોલોજીથી જમીનની ફળદ્રુપતા માટે જરૂરી એવા નાઈટ્રોજન, સલ્ફર, ફોસ્ફરસ, મીનરલ્સ, બોટનિકલ એકસ્ટ્રેક્ટ્સ જેવા ઉપયોગી તત્વોનો વૈજ્ઞાનિક ઢબે પદ્ધતિસર ઉપયોગ કરી જમીનની ફળદ્રુપતામાં વધારો કરવા માટે

* એક એકર જમીનની pH (અમ્લતા) સુધારો અને ફળદ્રુપતા (ઉપજ શક્તિ) તથા રોગપ્રતિકારકતા વધારો

- વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી ફક્ત ૨૦ દિવસમાં